

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci žalobců: **a) I. M., b) Z. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) S. K., 2) A. S., 3) J. V., 4) R. Č., 5) E. Č., 6) D. K., 7) S. K., 8) P. K., 9) J. S.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2015, č. j. KUZL 39278/2015, sp. zn. KUSP 35625/2015 ÚP-Vác,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru dopravních a stavebních řízení (dále jen „správní orgán prvního stupně“ či „stavební úřad“) ze dne 2. 2. 2015, č. j. MMZL 009532/2015, sp. zn.

MMZL-SÚ-058174/2014/Fo. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) nařízeno žalobcům odstranění stavby označené jako „Oplocení“ na pozemcích parc. č. 243/134, 243/135 v katastrálním území K., která byla provedena bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného stavebním zákonem, a podle ust. § 130 odst. 1 stavebního zákona byly stanoveny podmínky pro odstranění stavby.

[2] Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stavební úřad postupoval v souladu se zákonem, když poté, co na základě prověření podnětu a provedení ohledání na místě samém zjistil, že se jedná o stavbu provedenou bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu, zahájil s vlastníky řízení o odstranění stavby. Vzhledem k tomu, že žádost o dodatečné povolení stavby byla stavebním úřadem pravomocně zamítnuta, nezbylo stavebnímu úřadu, než pokračovat v řízení o odstranění stavby a následně vydat rozhodnutí, kterým vlastníkům nepovolené stavby nařídil její odstranění. K námitce, že nebylo vyhověno žádosti žalobců o přerušení řízení, žalovaný uvedl, že na přerušení řízení nemají účastníci řízení právní nárok a je na posouzení stavebního úřadu, zda důvody uvedené v žádosti o přerušení řízení posoudí jako důležité či nikoliv. V daném případě stavební úřad dospěl k závěru, že návrhu na přerušení řízení nelze vyhovět, neboť stavba je v rozporu s platným územním plánem a i když žalobci podali návrh na změnu územního plánu, nelze takovou situaci považovat za předběžnou otázku. K tomu žalovaný uvedl, že případný soulad stavby s územně plánovací dokumentací by mohl hrát důležitou roli pouze v případě řízení o dodatečném povolení stavby, nikoli však v řízení o odstranění stavby, ani případná změna územně plánovací dokumentace tak nemůže jakkoli ovlivnit řízení o odstranění stavby. K námitce, že oplocení žádným způsobem neomezuje věcné břemeno chůze a jízdy v celé šíři pozemků p. č. 243/37, 243/33, 243/135 a 243/134, vše k. ú. K., průjezd je široký 8 metrů a oprávněný z věcného břemene jej může užívat bez jakéhokoli omezení, žalovaný uvedl, že tyto námitky nejsou námitkami proti rozhodnutí o nařízení odstranění stavby, ale námitkami odůvodňujícími možné dodatečné povolení stavby. I když v řízení o odstranění stavby a v řízení o dodatečném povolení stavby existuje určitá spojitost, jedná se o dvě samostatná řízení s rozdílným účelem, a proto i podmínky, jejichž splnění stavební úřad zkoumá v těchto řízeních, se liší. Zatímco v případě řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad zkoumá splnění podmínek podle ust. § 129 odst. 2 stavebního zákona, v řízení o odstranění stavby jde o kumulativní splnění podmínek stanovených v § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Z uvedených důvodů se žalovaný námitkami směřujícími do řízení o dodatečném povolení stavby nezabýval.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[3] Ve včas podané žalobě žalobci navrhli soudu, aby rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Žalobci jsou přesvědčeni, že napadené rozhodnutí je nezákonné z důvodů, že žalovaný vyvodil nesprávné skutkové a právní závěry ze zjištěného skutkového stavu, v řízení nebyl dostatečně zjištěn stav věci a z důvodu nesprávného posouzení právní otázky.

[5] Předně namítali, že správní orgány ve svých rozhodnutích nezohlednily jednu ze základních zásad správního práva – zásadu proporcionality a striktně se řídily literou zákona, což mohlo vést k vydání rozhodnutí vybočujícího ze smyslu a podstaty práva. Namítali, že

z napadených rozhodnutí není zřejmé, že by správní orgány postupovaly v souladu s ust. § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Správní orgány se spokojily pouze s popisem stávajícího stavu na místě a řídily se striktně literou zákona, aniž by při svém rozhodování vzaly v úvahu zásadu proporcionality. Podle názoru žalobců tak nebyla zajištěna spravedlivá rovnováha mezi oprávněnými zájmy žalobců a zájmem veřejným. Správní orgány podle něj nedostatečným způsobem odůvodnily, resp. se ani nezabývaly důvody, v čem veřejný zájem převyšuje zájem žalobců.

[6] Žalobci mají za to, že pro zajištění spravedlivé rovnováhy mezi veřejným zájmem a zájmem jednotlivce je významné, že i když je stavba oplocení postavena na pozemcích zatížených věcným břemenem chůze a jízdy, tato stavba nikoho neomezuje v užívání práv plynoucích z věcného břemene. Šíře pozemků je více než 8 metrů, což je prostor dostačující nejen k průjezdu i těžké techniky, ale rovněž k bezpečné chůzi podél příjezdové komunikace. Další významnou skutečností je i to, že příjezdová komunikace vystavěná na předmětných pozemcích je situována na poměrně odlehlém místě v obci K. a slouží víceméně jen k příjezdu k domu č. p. 583 a k domu č. p. 537, jedná se tedy o malou frekventovanost chůze či jízdy na těchto pozemcích. Dále žalobci zdůraznili, že stavba je na pozemních situována na místě charakteristickém svým výrazným kopcovitým terénem, který sám o sobě podstatně ztěžuje, ne-li znemožňuje výkon práva chůze či jízdy plynoucí z věcného břemene. Na základě uvedených skutečností podle žalobců nelze předmětnou stavbu chápat jako stavbu, která může způsobit újmu oprávněnému z věcného břemene.

[7] Dále žalobci namítali, že správní orgány při posouzení souladu stavby s územním plánem nezohlednili, že dle textové části Územního plánu Zlína, ve znění 1B, s účinností ode dne 3. 6. 2014, jsou nepřípustným využitím ploch veřejných prostranství činnosti, děje a zařízení, které narušují bezpečný pohyb osob, kvalitu prostředí nebo takové důsledky vyvolávají druhotně. Na základě uvedených skutečností je podle žalobců zřejmé, že předmětná stavba v žádném případě bezpečný pohyb osob a kvalitu prostředí nenarušuje a rovněž takové následky nevyvolává druhotně. Lze mít tedy za to, že stavba není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Žalobci odkázali na vyjádření majitelů sousedních pozemků, kteří uvedli, že předmětná stavba nikoho neomezuje, ba naopak pěkně zapadá do krajiny a je vkusně provedena, ke stavbě nemají žádných námitek a současně potvrdili, že práva vyplývající z věcného břemene chůze a jízdy jsou dostatečným způsobem zajištěna.

[9] Z napadených rozhodnutí je podle názoru žalobců zřejmé, že správní orgány nedostatečným způsobem zohlednily ochranu soukromých zájmů žalobců. Žalobci namítali, že správní orgány nepostupovaly v souladu s ust. § 3, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu. Z nedostatečně zjištěného skutkového stavu taktéž byly podle žalobců vyvozeny nesprávné skutkové a právní závěry.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a vyjádření osob zúčastněných na řízení

[10] Žalovaný ve vyjádření k žalobě k žalobním námitkám uvedl, že po přezkoumání napadeného rozhodnutí s právními předpisy nezjistil, že by stavební úřad v řízení postupoval nezákonně a vydal rozhodnutí na základě nedostatečně zjištěného stavu věci. V řízení bylo

prokázáno, že žalobci rozestavěli a dokončili stavbu bez příslušného oprávnění. Žalobci podali stavebnímu úřadu žádost o dodatečné povolení stavby, avšak tato stavba nemohla být dodatečně povolena, neboť je umístěna v rozporu s platným územním plánem. Námitku spočívající v nesprávném skutkovém a právním posouzení považuje žalovaný za účelovou. Žalobci si byli vědomi toho, že stavbu realizují bez příslušného oprávnění a v rozporu s územním plánem, nyní se tak nemohou dovolávat práva či ochrany práv nabytých v dobré víře, když tato práva nabyli v rozporu se zákonem.

[11] Námitkám, že správní orgány nezohlednily zásadu proporcionality a nebraly v úvahu námitky týkající se stavu a využití pozemku, a že se nezabývaly otázkou, v čem veřejný zájem převyšuje zájem jednotlivce, žalovaný nepřisvědčil. Uvedl, že v případě žalobců nelze uvažovat o dobré víře, neboť svým jednáním porušili standardní postupy umisťování a povolování staveb. Vedle toho zdůraznil, že námitky stran nedodržení či porušení zásady proporcionality, resp. zásady dobré víry jsou námitkami směřujícími do řízení o dodatečném povolení stavby. V daném případě byla žádost žalobců o dodatečné povolení stavby pravomocně zamítnuta a žalobci se proti tomuto rozhodnutí nebránili žalobou. Vzhledem k tomu, že žalobci realizovali stavbu bez územního souhlasu, resp. územního rozhodnutí a stavba nebyla dodatečně povolena, nezbylo stavebnímu úřadu než naplnit dikci ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona a nařídit odstranění stavby. K námitkám týkajícím se stavu a využití pozemků a tvrzení, že realizované oplocení neomezuje věcná břemena chůze a jízdy, žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se s uvedenými námitkami vypořádal s tím, že se nejedná o námitky proti rozhodnutí o nařízení odstranění stavby, ale o námitky odůvodňující možné dodatečné povolení stavby.

[12] S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[13] Podáními ze dne 11. 10. 2015, resp. ze dne 13. 10. 2015 oznámili S. K., A. S., J. V., R. Č., E. Č., D. K., S. K., Mgr. P. K. a Ing. J. S., že budou v řízení uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení ve smyslu § 34 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[14] Paní S. K. k věci uvedla, že souhlasí s napadeným rozhodnutím o odstranění stavby žalobců. Domnívá se, že žalobci vědomě zakoupili parcelu výrazně omezující jejich vlastnická práva právy jiných subjektů a toto nerespektovali. Petice s názory původních vlastníků považuje za pochopitelné, neb jednak parcelu žalobcům prodali, a jednak sami příjezdovou komunikaci nevyužívají. Uváděný „vkusný design“ nepovažuje osoba zúčastněná na řízení v tomto řízení za podstatný. Zdůraznila, že na původním pozemku 243/37, v k. ú. K. je jasně zapsané věcné břemeno po celé šířce, včetně možnosti vybudování komunikace, neomezené geometrickým plánem, které je oplocením žalobců výrazně omezeno. Prioritně je ale toto území vedeno v režimu veřejného prostranství. Uvedla, že z cca 16 m původní šířky nezbylo ani deklarovaných 8 metrů pro průjezd, vzhledem k morfologii průjezdní parcely 243/37 v severozápadním rohu, kde se terén prudce svažuje k dalšímu domu a rozšíření je tak nutné udělat v rámci zaplacené parcely 243/135. Osoba zúčastněná na řízení 1) má za to, že z důvodů deklarované finanční újmy při odstranění černé stavby měli žalobci možnost vyčkat na eventuální řádné či dodatečné stavební povolení a teprve poté investovat do oplocení a následné výstavby. To, že žalobci zmiňují „kopcovitý terén“, považuje osoba zúčastněná na

řízení 1) za úsměvné, neboť jej žalobci sami vytvořili terénními úpravami. Osoba zúčastněná na řízení 1) má za to, že jelikož má v katastru nemovitostí vyjednanou možnost výstavby komunikace, měl by pro ni být do budoucna prostor.

[15] Ostatní osoby zúčastněné na řízení v zásadě shodně uváděly, že stavba oplocení je velmi pěkná a vkusná, zapadá do rázu krajiny, průchod a průjezd kolem drátěného oplocení je příjemný. Mají za to, že na průchod a průjezd zůstává dostatek prostoru (8 metrů), šířka tohoto prostoru je mnohem větší, než šířka okolních komunikací, oplocení nemůže nikoho omezovat. Umístění rodinného domu žalobců je na okraji vesnice, takže frekvence projíždějících automobilů je minimální. Pod domem je louka a lesy, takže zůstat bez oplocení pozemku je z mnoha důvodů riskantní. Rovněž uvedli, že za oplocením se nachází mírný svah osázený stromy a keři, který nelze využít k průjezdu ani průchodu, oplocení je vybudováno mimo příjezdovou cestu.

IV. Ústní jednání

[16] Při ústním jednání dne 26. 9. 2017 žalobci přiblížili skutkové okolnosti, které vedly jednak k vybudování předmětného oplocení a jednak k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Zmínili, že ačkoli dle původního stavebního povolení měli zbudování plotu povolené, přesto jej však tehdy nepostavili a k tomuto kroku přistoupili až po několikaletých zkušenostech, kdy na místo přijížděli lidé z okolí venčit psy, kteří potom bez omezení vnikali na pozemek žalobců a přibíhali až ke vstupním dveřím do domu. Žalobci mají vnučky, o jejichž bezpečnost se obávali, a i z toho důvodu se rozhodli daný plot postavit. O pozemky, na nichž plot nyní stojí, se starali ještě před tím, než se stali jejich vlastníky. Proto se posléze žalobci rozhodli rovněž zakoupit od bývalých devíti majitelů předmětné pozemky, na nichž je nyní plot zbudován. Nevěděli, že se jedná o veřejné prostranství, nevěděli to ani bývalí majitelé a na danou skutečnost žalobce neupozornily ani úřady při dělení pozemků a vypracování příslušného geometrického plánu. Kdyby žalobci věděli, že se v daném případě, jedná o veřejné prostranství, nikdy by takto „znehodnocené“ pozemky nekoupili a ani by na nich plot nestavěli. Ke všemu přistupovali v dobré víře, kdy se snažili plot vybudovat i esteticky přijatelný, průhledný a nenarušující okolí. Rovněž vycházeli z toho, že, jak již bylo zmíněno, postavení plotu měli povolené dříve a nedomnívali se, že by se posunutím jeho umístění o cca 6 m dopouštěli něčeho nesprávného.

[17] Plot za daných okolností začali stavět v roce 2013. Když byl skoro dokončen, přijeli na místo zástupci stavebního úřadu, kteří je v rámci místního šetření upozornili na to, že se jedná o nepovolenou stavbu. Samotné rozhodnutí, že mají stavební práce ukončit, jim však bylo doručeno až po postavení plotu. Stavební úřad se přitom začal ve věci angažovat až na základě udání paní K. Až v rámci řízení o dodatečném povolení stavby žalobci zjistili, že se plot nachází na veřejném prostranství, byť na pozemcích v jejich vlastnictví. Žalobců se dotýká, že stavba plotu je označována „černou stavbu“, když přitom nejednali ve zlém úmyslu a snažili se plot realizovat ve všeobecně přijatelné podobě, a to za situace, kdy je postaven v málo frekventované části obce. Příjezd k sousedním nemovitostem žalobci nijak neztížili, nikomu v místě plot nevadí, jen paní K. Té ovšem k domu často přijíždějí nákladní automobily, a pokud si paní K. stěžuje, že se jí v místě špatně projíždí, pak je třeba zmínit, že na stavu a podobě samého místa se podílela i paní K., a to např. tím, že zeminu ze stavby svého domu nechala, ještě před tím, než na místě začali stavět žalobci, navězt na pozdější

pozemky žalobců. Tím se vytvořil i reliéf místa, na který paní K. ve svých podáních naráží. Je také třeba vzít v potaz, jak široký je v inkriminovaném místě prostor pro pozemní komunikaci (8 m), když v okolí jsou všechny „oficiální“ přístupové komunikace daleko užší, čtyřmetrové. Žalobci plot realizovali v podstatě jako otevřený, na brance dokonce nemají ani zámek a plot je, jak opakují, postaven jen z důvodu bezpečnosti a nemožnosti přístupu venčených psů. Žalobci nijak neohrožují veřejný zájem; i majitelé sousedních pozemků se stavbou plotu souhlasí a souhlasí se změnou územního plánu, které se snaží žalobci dosíci – výjimkou je jen paní K. Žalobci zdůrazňují, že na veřejné prostranství sice má být dle žalovaného neomezený přístup veřejnosti, na druhou stranu je třeba brát v potaz rozdíl mezi hustě osídlenou oblastí a místem, které je takřka opuštěné; navíc i některá veřejná prostranství jsou oplocená - např. dětská hřiště, pohřebiště apod. Žalobci se tak táží, jak to, že někde je oplocení povolené a někde ne. Při posouzení celé záležitosti jim jde o to, aby na věc bylo nahlíženo i z lidského, nikoli jen striktně zákonného hlediska.

[18] Žalobci připomínají, že náklady na zřízení plotu byly poměrně vysoké a vysoké budou i náklady na jeho odstranění; i v tom spatřují nerovnováhu mezi jejich zájmem a zájmem veřejným. Žalobci taktéž považují za „smutné“, že se poměrně bagatelní věci musí zabývat úřady a soudy, když se jedná jen o plot ve výšce 120 cm, postavený na pozemcích, které žalobci zakoupili v dobré víře. Dosud také žalobcům nikdo nedokázal uspokojivě vysvětlit, jak došlo k tomu, že jsou dané plochy vedeny jako veřejné prostranství. Nynější situace je přitom jen důsledkem udání ze strany sousedky. I ta skutečnost, že se Magistrát města Zlína se vzdal překupního práva k dotčeným pozemkům, svědčí o tom, že z hlediska režimu veřejného prostranství dané pozemky nemají valného významu. Ani po případném odstranění plotu se v území a na využití předmětných pozemků reálně nic nezmění. Cílem jednání žalobců nyní je jen zlegalizování dané stavby, která nikomu neškodí.

[19] K návrhu žalobců soud provedl následující důkazy: a) „*vyjádření Komise místní části K. MMZ k využití pozemků p. č. 243/33, 243/37, 243/134 a 243/135v k.ú. K. ul. V Lukách*“ ze dne 11. 11. 2015, v němž daný orgán vyjadřuje souhlas se žalobci navrhovanou změnou územního plánu; b) „*Návrh na kompromisní řešení odstranění oplocení manželů M.*“, z něhož vyplývá, jaké řešení situace žalobcům navrhovala osoba zúčastněná na řízení 1); c) návrh žalobců na pořízení změny územního plánu statutárního města Zlína ze dne 24. 2. 2015, a to včetně grafické části tohoto návrhu; d) výňatek z textové části územního plánu statutárního města Zlína, ze kterého vyplývá, že v případě některých „*ploch občanského vybavení*“ popřípadě ploch veřejných prostranství je jako nepřipustné využití uvedeno i „*oplocení*“, zatímco u jiných nikoli. Co se týká fotodokumentace přiložené k žalobě, konstatoval soud, že tato ve své podstatě odpovídá fotodokumentaci obsažené ve správním spise.

[20] Žalovaný v rámci ústního jednání poukázal na to, že argumenty žalobců a jimi navržené důkazy mohly mít nějakou relevanci v řízení o dodatečném povolení stavby, nikoli však v řízení o jejím odstranění, kdy žalovaný zvažoval ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona pouze to, zda je daná stavba postavena na základě potřebného povolení či jiného aktu, čili nic. Ve zbytku žalovaný setrval na závěrech, které vyslovil v žalobou napadeném rozhodnutí a v replice k žalobě. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Posouzení věci soudem

[21] Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správního orgánu prvního stupně včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[22] Podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona stavební úřad nařídí odstranění stavby „*vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena*“.

[23] Podle ust. § 129 odst. 3 stavebního zákona „*[s]tavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že*

a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území,

b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje,

c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem“.

[24] Na základě citovaných právních předpisů lze konstatovat, že stavební úřad přistoupí k nařízení odstranění stavby na základě toho, že stavba byla provedena bez příslušného povolení vyžadovaného stavebním zákonem, předmětem této úpravy je tedy odstranění tzv. „černých staveb“. Pokud se v řízení o odstranění stavby prokáže, že stavba byla provedena bez příslušného povolení vyžadovaného stavebním zákonem nebo v rozporu s ním, stavební úřad odstranění stavby nenařídí pouze v případě, že bude stavba dodatečně povolena v řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby. Předmětem řízení o odstranění stavby je přitom pouze přezkum naplnění zákonných předpokladů daných ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tedy zda je stavba provedená bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného stavebním zákonem nebo v rozporu s ním, nikoli zkoumání, zda je stavba v souladu s podmínkami ust. § 129 odst. 3, což je předmětem řízení o žádosti o dodatečné povolení stavby.

[25] K otázce vztahu mezi řízením o odstranění stavby a řízením o dodatečném povolení stavby se vyjádřil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 4. 2013, č. j. 7 As 154/2012-26, dostupném na www.nssoud.cz, v němž uvedl, že „*[ř]ízení o odstranění stavby a řízení o jejím dodatečném povolení jsou spolu velmi těsně provázána, neboť vyplývají z téže situace, tj. existence stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu nebo v rozporu s ním. Hlavním a prvotním je vždy řízení o odstranění stavby postavené v rozporu se zákonem. Jeho cílem je zásadně návrat do původního stavu (restitutio in integrum). Pouze prokáže-li se, že stavba splňuje zákonem předpokládané parametry (konkretizované ve stavebním povolení), a požádá-li o to oprávněná osoba, může stavební úřad „černou“ stavbu dodatečně povolit. Řízení o dodatečném povolení stavby je tedy ve vztahu k řízení o odstranění stavby řízením akcesorickým, které může být zahájeno, ale nemusí; je-li zahájeno, může ovlivnit výsledné rozhodnutí o osudu „černé“ stavby.*

Předmětem rozhodování je nicméně stále táž stavba postavená bez povolení či v rozporu s ním (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 3 As 18/2011 – 117, www.nssoud.cz). [...] Podmínky, jejichž splnění zkoumá stavební úřad v řízení o dodatečném povolení stavby a v řízení o jejím odstranění, se liší. V prvním případě jde o kumulativní splnění podmínek podle ust. § 129 odst. 2 stavebního zákona, zatímco v případě řízení o odstranění stavby jde o kumulativní splnění podmínek stanovených v ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, tedy že se jedná o stavbu prováděnou nebo provedenou bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem anebo v rozporu s ním, a že stavba nebyla dodatečně povolena.“

[26] Ze správního spisu soud zjistil, že stavební úřad zahájil dne 2. 5. 2014 z moci úřední řízení o odstranění stavby (oplocení na pozemcích parc. č. 243/134, 243/135 v k. ú. K.). Dne 18. 6. 2014 žalobci požádali o dodatečné povolení stavby, a proto stavební úřad řízení o odstranění stavby přerušil. Dne 16. 7. 2014 vydal stavební úřad rozhodnutí, kterým žádost žalobců o dodatečné povolení stavby zamítl, toto rozhodnutí potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 10. 2014, které nabylo právní moci dne 1. 11. 2014. Proti tomuto rozhodnutí se žalobci nebránili žalobou u soudu. Následně pokračoval stavební úřad v řízení o odstranění stavby a dne 2. 2. 2015 vydal rozhodnutí o nařízení odstranění stavby. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno nyní přezkoumávaným rozhodnutím.

[27] Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí o odstranění stavby. S ohledem na shora uvedené lze konstatovat, že předmětem tohoto řízení bylo pouze zjistit, zda stavba byla provedena bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného stavebním zákonem, resp. zda stavba byla dodatečně povolena. Skutečnost, že předmětná stavba oplocení byla provedena bez územního rozhodnutí či územního souhlasu, byla v řízení řádně prokázána, tuto skutečnost ostatně žalobci v celém průběhu řízení nezpochybnili. Stejně tak není sporu o tom, že byla pravomocně zamítnuta žádost žalobců o dodatečné povolení stavby. Protože tedy žalobci provedli stavbu (oplocení) bez rozhodnutí či opatření stavebního úřadu a tato stavba nebyla dodatečně povolena, stavebnímu úřadu nezbylo než naplnit dikci ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona a nařídit žalobcům odstranění stavby.

[28] Namítali-li žalobci, že správní orgány při svém rozhodování nezohlednily zásadu proporcionality a dostatečně se nezabývaly důvody, v čem veřejný zájem převyšuje soukromý zájem žalobců, soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že tyto námitky nebyly v rámci řízení o odstranění stavby relevantní, neboť v tomto řízení lze namítat pouze nesplnění podmínek podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona (tedy že stavba byla provedena na základě nebo v souladu s rozhodnutím nebo opatřením stavebního úřadu nebo že stavba byla dodatečně povolena).

[29] Námitky týkající se nedodržení zásady proporcionality či nezohlednění jejich soukromých zájmů mohli žalobci uplatnit v rámci řízení o dodatečném povolení stavby, jelikož tyto námitky *de facto* směřují proti rozhodnutí o zamítnutí dodatečného povolení stavby.

[30] Z uvedených důvodů soud rovněž nemohl ničeho pro žalobce pozitivního dovodit ani z jimi navržených a posléze provedených důkazů, popřípadě z jejich vyličení věci při soudním jednání. Jak poukázal i žalovaný, tyto důkazy a argumenty mohly mít případně relevanci

v řízení o žalobě proti zamítavému rozhodnutí o dodatečném povolení stavby, nikoli v případě nyní posuzovaném.

[31] Lze uzavřít, že předmětem přezkoumání rozhodnutí o odstranění stavby nemůže být přezkoumávání podmínek pro vydání rozhodnutí, kterým nebyla žalobcům stavba dodatečně povolena. Žalobci měli možnost se domáhat přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o dodatečné povolení stavby podáním správní žaloby, pokud však tuto možnost nevyužili, ač tak učinit mohli, nelze tuto jejich pasivitu zhojit uplatňováním námitek spadajících do řízení o dodatečném povolení stavby v jiném řízení (v řízení o odstranění stavby). Naopak po nich lze požadovat, aby v souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* nesli nepříznivé následky spojené s neuplatněním nyní uváděných námitek směřujících ke zvrácení stavu založeného negativním rozhodnutím vydaných v řízení o dodatečném povolení stavby.

[32] Pokud zákon jednoznačně stanoví, že stavba postavená bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu nebo v rozporu s ním musí být odstraněna, stavební úřad tak neučiní pouze při splnění všech zákonných podmínek, které musí stavebník prokázat. Nejedná se přitom o správní uvážení, nýbrž stavebník sám musí prokázat, že ke splnění podmínek došlo. Pokud stavba nebyla dodatečně povolena a byly splněny všechny zákonné podmínky, neměly správní orgány jinou možnost než rozhodnout o odstranění stavby. V řízení dle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona mohou přitom správní orgány přihlížet pouze k tomu, zda se jedná o stavbu provedenou nebo prováděnou bez příslušného rozhodnutí nebo opatření, eventuálně v rozporu s ním. Účelem řízení o odstranění stavby a rozhodnutí v tomto řízení je tedy fakticky uvedení právního a skutečného stavu do souladu, a to buď nařízením odstranění nepovolené stavby, nebo vydáním dodatečného stavebního povolení. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2014, č. j. 5 As 108/2013-33, dostupný na www.nssoud.cz).

[33] Pokud se tedy žalobci dovolávali aplikace základních zásad činnosti správních orgánů dle ust. § 2 správního řádu, je nutno konstatovat, že správní orgány ani krajský soud neměly v rámci mezi určených ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona povinnost ani možnost námitky žalobců v tomto směru reflektovat. Správní orgány by naopak překročily svou pravomoc, pokud by se v rámci řízení o odstranění stavby zabývaly námitkami směřujícími do jiného správního řízení. Správní orgány tedy nepochybily, pokud se těmito námitkami věcně nezabývaly.

[34] Ze stejných důvodů se v rámci správního řízení ani soudního přezkumu nebylo možné zabývat ani námitkami žalobců, že předmětná stavba nemůže způsobit žádnou újmu oprávněnému z věcného břemene, jelikož zbývající šíře příjezdové komunikace je dostačující a s ohledem na svažitý terén je výkon práva z věcného břemene fakticky znemožněn, nebo že stavba není v rozporu s veřejným zájmem, jelikož neomezuje bezpečný pohyb osob a kvalitu prostředí, jak požaduje územní plán. Ani tyto námitky totiž nejsou v řízení o odstranění stavby relevantní a i tyto bylo možno uplatnit toliko v rámci řízení o dodatečném povolení stavby. Žádný význam v tomto řízení nemohou mít ani názory a postoje majitelů sousedních pozemků.

[35] Ačkoli přitom soud může chápat pohnutky a motivy a žalobců, když zároveň ani nenabyl dojmu a jejich apriorním „zlém“ úmyslu, nezbylo mu, než s ohledem na výše uvedené důvody žalobu zamítnout.

VI. Závěr a náklady řízení

[36] Na základě shora uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.

[37] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročež mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[38] Výrok o náhradě nákladů řízení osob zúčastněných na řízení se opírá o § 60 odst. 5 s. ř. s. V dané věci soud osobám zúčastněným na řízení neuložil žádnou povinnost, současně pak neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro přiznání práva na náhradu jejich dalších nákladů řízení (ostatně osoby zúčastněné na řízení takové důvody ani netvrdily).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. září 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu